

Så här ska bilden se ut! Vi beklagar att den, genom ett trycktekniskt misstag, spegelvändes i Läkartidningen 51–52/00 – red. Foto: Erik Cornelius, Nationalmuseum.

Ortodox ikon likvärdig med teologibok

■ Det var verkligen en särskilt stor glädje att få se en ortodox ikon pryda Läkartidningens omslag (51–52/00), och att få se den ytterligare en gång i artikeln på sidan 6061 av samma nummer. Ikonen med läkarhelgonen Kosmas och Damianos. Men ikonerna blev spegelvänd i trycket!

Därför är ikoner viktiga

»I ortodoxa kyrkan är ikonerna i första hand inte ett konstföremål utan ett vittnesbörd i form och färg« [1]. Därför har det varit så viktigt under åren att måla ikoner, och att använda endast de ikoner som vittnar om tron på rätt sätt, in i minsta detalj.

Kännetecken för en ikon

I en spegelvänd ikon blir inte bara bokstäverna svåra att läsa; även andra fel uppstår. Det rätta är:

- Välsignelsen ges alltid med högra handen.
- Man håller ett kors (och gör även korstecknet) med den högra handen.

– I korset som hålls av helgonen, och i korset som finns i dräkten som nunnehelgonet bär, pekar den nedersta tvärgående delen med sin högra spets alltid uppåt. Detta för att påminna oss om rövaren som blev korsfäst på Golgata på Kristus' högra sida. Med sin ställning vann han Paradiset.

Varje ortodox ikon är likvärdig med en teologibok. Man kan tala länge om ikonens teologi. Detta var endast några enstaka punkter.

Haido Argiroudi

Syster Galini, ortoped, nu nunna i ortodext kloster, Panorama Thessaloniki, Grekland

Referens

- I. Ek I. Ortodox kristen tro i Sverige. Pro Veritate 1999: 21.

Världens bästa vård?

■ Den 4 juli 2000 störtade min 75-åriga hustru utför en trappa i Rättvik och fick bl a en bruten högerarm/-axel och många ansiktsskador. Vid 8-tiden var vi på Falu lasarets akutortopedmottagning efter 4,5 mils bilresa. Det konstaterades inga frakturer i ansiktet, men en humerusfraktur med total krossning av caput humeri i flera fragment.

Behandling: operation med resektion av caput och insättning av en metallprotes i axeln. De båda ortopederna som var kompetenta att göra den operationen var på semester och skulle återkomma först om två veckor, så min hustru måste överföras till ett annat sjukhus.

Nästa dag, den 5 juli, sändes hon med flygambulans till Sahlgrenska sjukhuset. Där hamnade hon på det ökända och kaotiska akutintaget. Varför inte direkt till vårdavdelning och den operation hon remitterats för? Efter många timmars väntan med krossad och värkande arm, och först efter det att hon växlat hårda ord med personalen blev hon inlagd på ortopedisk vårdavdelning och fick besked att hon skulle opereras nästa dag.

På förmiddagen den 6 juli meddelades att operationen var inställd. Efter flera, ännu hårdare ord blev operationen inbokad till den 7 juli. Den 7 juli blev operationen äntligen av efter tre dygn i »vården«. Hon lämnade Sahlgrenska sjukhuset den 11 juli.

Lång och besvärlig konvalscens följde. Under denna tid strömmade det in hotfullt formulerade krav på ersättning från Falun och Göteborg för kostnader för vård i 7 dygn. Alltså även för de tre dygn hon legat med krossad axel och väntat på adekvat terapi med starka smärtor!

Lärdomar

Av detta har vi lärt oss att:

1. svensk sjukvård inte är »världens bästa«,
2. svensk sjukvård inte är »gratis och solidariskt finansierad« (av höga skatter) utan även vid olycksfall och akut sjukdom krävs man på pengar sedan några år tillbaka,
3. man anser sig kunna kräva betalt för »vårdtid« som betingas enbart av sjukvårdens inkompetens,
4. kraven från början formuleras på ett otrevligt och okänsligt sätt, dvs på typiskt myndighetsmanér,
5. se till att du har en privat sjukvårdsförsäkring som täcker dylika krav från den svenska sjukvården.

Lars Björk

leg läkare, professor emeritus, Västra Frölunda